

KRUIDENSPIRAAL

Met een kruidenspiraal kan je op een kleine ruimte heel eenvoudig een vat vol biodiversiteit tot stand brengen waar tal van dieren voedsel en beschutting vinden.

HOE WERKT HET?

Bij een insectenspiraal wordt gewerkt met wisselende hoogtes en gevarieerde omstandigheden (vochtigheid, temperatuur, licht). Doordat de spiraal naar het midden toe steeds hoger oploopt, ontstaan verschillende opeenvolgende ecosystemen (ecologische niches). Hier is dan ruimte voor een grote diversiteit aan bijvriendelijke planten - vooral kruiden - waar bestuivende insecten graag op af zullen komen. Dankzij wat eenvoudig materiaal tussen de stenen zullen dieren zoals solitaire bijen en wespen zich nog liever in de tuin komen vestigen.

WAT HEB JE NODIG?

Maak de spiraal het liefst met hergebruikte materialen. Voor een spiraal van 2 meter diameter en 80 cm hoog voorzie je ongeveer:

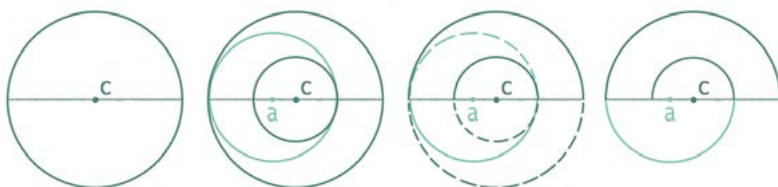
- 1,5 m³ grote (liefst vlakke) stenen
- 125 kg zand
- 1 m³ opvulling (puin, keien, kleine steentjes)
- Tuinaarde (eventueel afkomstig van de uitgraving) of potgrond

AANLEG

Grootte: : Een spiraal moet minstens 80 cm hoog zijn en kan tot 1,20 m gaan. De diameter van de spiraal varieert tussen 1,2 en 3 m. Voorzie een strook van minstens 40 cm breed voor de aanplantingen. Hieronder vind je de te volgen stappen om een spiraal van 2 m diameter en 80 cm hoog te maken.

Locatie: Kies een zonnige plek niet te ver van de keuken zodat je de kruiden gemakkelijk kan plukken.

Forme de la spirale :

1. Teken met behulp van een touw of wat zand een cirkel met middelpunt (c) en een straal van 1 m. Bepaal de noord/zuid-as en markeer een tweede punt (a) op deze as op $\frac{1}{4}$ van het middelpunt in noordrichting, d.w.z. op 25 cm.
2. Teken een tweede cirkel met middelpunt (a) waarvan de straal gelijk is aan de afstand tussen punt (a) en de buitencirkel, d.w.z. 75 cm.
3. Teken tot slot een derde cirkel met middelpunt (c) waarvan de straal gelijk is aan de afstand tussen punt (c) en de bij punt 2 getekende cirkel, d.w.z. 50 cm.

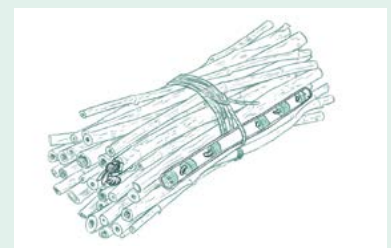
MAAK ER OOK EEN INSECTENHOTEL VAN

In de ruimtes tussen de stenen kan je verschillende schuilplaatsen voor insecten voorzien:

- Nestholtes met toegangsbuis voor hommels. ↓

- Houtblokken met gaten in of bundels holle stengels voor solitaire bijen en wespen. ↓

- Open ruimtes tussen de stenen voor hagedissen en spinnen.
- Holtes voor amfibieën en kleine zoogdieren.
- Opeengestapelde dakpannen aan de binnenkant van de muur waar lieveheersbeestjes en andere insecten kunnen overwinteren.

Opbouw:

Bouw de muren op vanuit het midden van de spiraal en volg daarbij telkens maar de helft van elke getekende cirkel (zie plan). Gebruik eerst de grootste en vlakste stenen. In het midden is de muur op zijn hoogst, d.w.z. één meter. Gebruik zeker geen cement. Zet de stenen vast met keitjes en aarde. Laat grote ruimtes tussen de stenen voor de verschillende nestholtes en schuilplaatsen. Kantel de stenen lichtjes naar binnen om de constructie stabiel te maken

Opvulling:

Eens de muur er staat, vul je het midden van de spiraal met puin om een drainerende laag te vormen. Breng dan verder puin aan in de rest van de spiraal, maar bouw geleidelijk de hoeveelheid af. Dek het hoogste punt af met een dun laagje aarde; hoe lager in de spiraal, hoe groter de verhouding aarde moet zijn. Bedoeling is op die manier verschillende milieus te creëren: droog en arm bovenaan voor mediterrane planten en nat en rijk onderaan de spiraal.

Aanplanting: De planten zijn ingedeeld volgens de hoogte van de spiraal:

Onderaan de spiraal

Bovenaan de spiraal

NEDERLANDSE NAAM	LATIJNSE NAAM	BLOEI	GROOTTE	LIGGING	KENMERKEN
Veldzuring	<i>Rumex acetosa</i>	5	30-90 cm	halfschaduw tot zon	eetbaar
Groene munt	<i>Mentha spicata</i>	8	30-60 cm	halfschaduw	bijvriendelijk
Bieslook	<i>Allium schoenoprasum</i>	5	15-30 cm	halfschaduw	eetbaar
Dille	<i>Anethum graveolens</i>	7	20-50 cm	halfschaduw	eetbaar, geneeskrachtig
Citroenmelisse	<i>Melissa officinalis</i>	8	80-40 cm	halfschaduw	bijvriendelijk
Roomse kervel	<i>Myrrhis odorata</i>	5	80-100 cm	halfschaduw	eetbaar
Bernagie	<i>Borago officinalis</i>	7	45-50 cm	schaduw tot zon	bijvriendelijk, nectarhoudend
Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris</i>	8	50-65 cm	schaduw tot zon	eetbaar, geneeskrachtig
Duizendblad	<i>Achillea millefolium</i>	7	20-50 cm	zon	nectarhoudend
Bergbonenkruid	<i>Satureja montana</i>	8	10-40 cm	zon	nectarhoudend
Groot kaasjeskruid	<i>Malva sylvestris</i>	6	50-120 cm	zon	eetbaar
Salie	<i>Salvia officinalis</i>	6	80-100 cm	zon	bijvriendelijk
Tijm	<i>Thymus vulgaris</i>	7	30-40 cm	zon	nectarhoudend
Marjolein	<i>Origanum vulgare</i>	7	60 cm	zon	bijvriendelijk

Onderhoud: Verwijder geregeld het onkruid met de hand.

Wacht niet te lang: eenmaal in de steen geworteld is het moeilijk te verwijderen